

Pētnieciskais projekts “Digitālajās platformās nodarbināto autonomijas izpratnes un prakse: Wolt un Bolt piegādes darbinieku pieredzes kultūrsocioloģiska analīze”

Politikas rekomendācijas

Darbs platformu ekonomikā: Pētījuma apraksts un rezultāti

Kādas ir indivīdu pieredzes, strādājot platformu ekonomikā? Kāpēc cilvēki izvēlas strādāt darbu ar minimālām sociālajām garantijām? Kā algoritmi kontrolē platformās strādājošo laiku un darba organizāciju? Uz šādiem jautājumiem atbildes sniedz pētījums “Digitālajās platformās nodarbināto autonomijas izpratnes un prakse: Wolt un Bolt piegādes darbinieku pieredzes kultūrsocioloģiska analīze”, ko trīs gadu garumā īstenoja Latvijas Kultūras akadēmijas pētnieku komanda Maijas Spuriņas un Ivetas Ķešānes vadībā.

Digitālās platformas nodarbina aizvien lielāku skaitu cilvēku visā pasaulē. Pašlaik Eiropas Savienībā ir aptuveni 28 miljoni platformu darba veicēju un šis skaits varētu pieaugt līdz 43 miljoniem jau 2025.gadā.¹ Platformu attīstība pēdējās desmitgades laikā ir bijusi tik strauja, ka ekonomisti un sociologi sociālekonomisko sistēmu, kurā pašlaik dzīvojam, jau sauc par “**platformu kapitālismu**” (Gilbert 2024). Platformu uzņēmumi piedāvā jaunas peļņas iespējas un ļauj radīt inovatīvus produktus un pakalpojumus, taču platformu ekonomika tajās strādājošajiem bieži nozīmē **nedrošu nodarbinātību** – platformu darba veicēji parasti ir pašnodarbinātie, bez stabila darba līguma un bez pilnvērtīgām sociālajām garantijām. Turklāt platformu uzņēmumi gandrīz pilnībā kontrolē visus darba veikšanas aspektus, tādēļ platformu darba veicēji tikai nosacīti darbojas kā neatkarīgi uzņēmēji un pēc būtības var tikt uzskatīti par darbiniekiem bez tradicionālajām darba ņēmēju tiesībām. Tādējādi, aizvien vairāk cilvēku pievienojas tā sauktajam prekariātam – sabiedrības daļai, kuras dalībnieku dzīvi raksturo nestabils darbs, minimāla sociālā aizsardzība un bieži arī ar to saistītā sociālā atstumtība un nevienlīdzība.

Cik kopumā Latvijā ir platformu darba veicēju, nav zināms. Platformu uzņēmumi ar šādiem datiem nedalās, aizbildinoties ar komercnoslēpumu, savukārt valsts institūcijām, kas apkopo statistikas datus, ir grūti identificēt gan pašus platformu uzņēmumus, gan tajās strādājošos, jo tie reģistrēti kā pašnodarbinātie. Tātad, lai gan ir skaidrs, ka arī Latvijā platformu ekonomika strauji attīstās, trūkst gan statistikas datu, gan padziļinātas kvalitatīvas analīzes par to, ko platformu nodarbinātība nozīmē Latvijas valsts attīstībai, ņemot vērā jau tā augsto sociālo neaizsargātību Latvijā.

Projekta mērķis bija vairot zināšanas par platformu ekonomiku un platformu nodarbinātību kā jaunu darba formu, fokusējoties uz vienu platformās nodarbināto grupu – Wolt un Bolt Food piegādes kurjeriem. Precīzu datu par kurjeru skaitu Latvijā nav, bet pēc platformu teiktā, uz doto

¹ Pieejams <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/platform-work-eu/>

brīdi Latvijā platformās aktīvi strādā aptuveni 13 000 kurjeru. Savā pētījumā izzinājām, (1) kāda ir platformu darba izvēles noteicošā motivācija un apstākļi un (2) kā platformās nodarbinātie izjūt savu autonomiju šajā darbā, tādējādi skaidrojot plaisu starp diviem diskursiem – pašu platformu stāstu par nodarbināto brīvību un elastību un pētījumos un nevalstiskajā sektorā paustās bažas par šī nodarbinātības veida prekaritāti, atsvešinātību un sociālo izolētību.

Pētījumā izmantojām vairākas **datu ieguves metodes**:

- 60 padziļinātas intervijas ar platformās *Wolt* un *Bolt Food* strādājošiem ēdienu kurjeriem Rīgā;
- publiski pieejamās kurjeru savstarpējās sarakstes tiešsaistes forumos analīzi;
- Bolt Food kurjeriem sūtīto paziņojumu (“push notifications”) analīzi;
- Latvijas un ārvalstu mediju diskursa analīzi,
- *Wolt* un *Bolt Food* platformu publicitātes materiālu diskursa analīzi.

Pētījuma rezultātu detalizēta socioloģiska analīze būs pieejama piecās zinātniskās publikācijās, no kurām uz doto brīdi publiski pieejamas ir divas – raksts žurnālā “Social Inclusion” un raksts Latvijas universitātes izdevumā “Akadēmiskā dzīve”. Trīs no publikācijās šobrīd ir iesniegtas, bet vēl tiek recenzētas un tāpēc pagaidām nav publiski pieejamas.

Šajā ziņojumā savukārt vēlamies apkopot secinājumus un rekomendācijas, kas var būt noderīgas politikas veidotājiem un citām atbildīgajām institūcijām Latvijā, lai efektīvāk pārvaldītu platformu ekonomiku un lai nodrošinātu lielāku tajā nodarbināto sociālo aizsargātību un labbūtību. Šie secinājumi un rekomendācijas pašlaik ir īpaši aktuāli, ņemot vērā, ka Latvijai līdz 2026.gada pavasarim ir jāievieš jaunā Eiropas Savienības direktīva par platformu nodarbinātību (*EU Directive on Platform Work*). Direktīvas mērķis ir stiprināt platformās strādājošo darba tiesības. Pirmkārt, ir paredzēts **novērst nepareizu klasifikāciju, kad platformās strādājošie pēc būtības ir darbinieki platformu uzņēmumos, taču formāli ir reģistrējušies kā pašnodarbinātie**. Jaunā direktīva paredz, ka dalībvalstis izstrādā likumdošanu, kas ļautu identificēt šādu nepareizu klasifikāciju un dotu iespēju platformās strādājošajiem kļūt par darba ņēmējiem ar atbilstošu sociālo aizsardzību un darba tiesībām. Otrkārt, direktīvas mērķis ir **panākt lielāku caurspīdīgumu attiecībā uz personas datiem un algoritmu izmantošanu darba procesu organizācijā**. Tā paredz, ka platformu darba veicējiem būs tiesības uz informāciju par automātisku darba monitorēšanu un lēmumu pieņemšanu platformā. Platformām arī vairs nebūs tiesību ievākt un apstrādāt dažādus personīgus datus (piemēram, datus par platformu darba veicēju emocionālo vai psiholoģisko stāvokli, privātas sarunas, datus, kas palīdz noteikt aktivitāti attiecībā uz dalību arodbiedrībā).²

Ieviešot šo direktīvu nākamo divu gadu laikā, Latvijai ir iespēja stiprināt platformās strādājošo tiesības gan attiecībā uz sociālo aizsardzību un darba drošību, gan algoritmu pārvaldību un personas datu pieejamību. Tādējādi tā ir iespēja veidot sociāli atbildīgu platformu ekonomikas modeli, kas kopumā veicinās sociālo taisnīgumu Latvijā un līdz ar to stiprinās iedzīvotāju uzticību valstij. Zemāk esam apkopojuši konkrētas rekomendācijas piecos virzienos: (1) platformu darba veicēju klasifikācija un darba apstākļi, (2) pilsēta kā droša darba un uzņēmējdarbības vide, (3)

² <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/platform-work-eu/>

pašnodarbināto iedzīvotāju informētība par nodokļu režīmiem un sociālo atbalstu, (4) Latvijā dzīvojošo ārvalstnieku integrācija un (5) algoritmu caurspīdība un digitālo datu izmantošana.

1. Platformu darba veicēju klasifikācija un darba apstākļi (Adresāti: Darba drošības inspekcija, Rīgas Domes Attīstības departaments, Ekonomikas ministrija, Labklājības ministrija, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība)

Ieviešot jauno ES direktīvu, svarīgi ņemt vērā arī pašu platformu darba veicēju viedokli. GIGWORK ietvaros veiktās intervijas atklāj, ka **kurjeru vidū nav vienprātības par statusa maiņu no pašnodarbinātā uz darba ņēmēju**. Tāpēc nepieciešams organizēt dialogu starp platformām, tajās strādājošajiem un valsti par optimālu jaunu tiesisko regulējumu. Atbildīgajām institūcijām dialogā ar platformām un tajās strādājošajiem būtu jāizskata iespēja ļaut izvēlēties, vai platformu darbu veikt kā pašnodarbinātajam ar attiecīgi lielāku brīvību organizēt savu darba laiku un lielākiem riskiem, vai kā darba ņēmējam, ar lielāku sociālo drošību. **Lai šāds dialogs būtu iespējams, rekomendējam iesaistīties arī Latvijas Brīvo Arodbiedrību Savienību un atbalstīt platformu darba veicējus jaunas arodbiedrības izveidē.**

Jaunās direktīvas ieviešana Latvijā ar jauna atbilstoša likumiskā regulējuma izstrādi ir arī iespēja izvirzīt jaunus nosacījumus platformu uzņēmumiem, lai stiprinātu platformu darba veicēju tiesības un labbūtību:

- Daudzi respondenti norādīja uz problēmu, ka platformās pieaug iekšējā konkurence (pieaug platformu darba veicēju skaits) un tādēļ krītas atalgojums, jo vairs nav iespējas pieņemt pietiekami daudz pasūtījumu. Ja kurjeriem būtu iespēja tikt klasificētiem kā darba ņēmējiem, nevis pašnodarbinātajiem, tad tiem Darba likumā būtu noteikts minimālais atalgojums. Savukārt, **ja kurjeri tiek klasificēti kā pašnodarbinātie jeb uzņēmēji, tad būtu jānosaka, ka platformu uzņēmumi sniedz tiem pilnīgu informāciju par tirgus stāvokli** (t.sk. datus par ienākošo pasūtījumu skaitu, par kurjeru skaitu tirgū un skaita dinamiku vēsturiski, par paredzamo izpeļņu).
- Ja platformu darba veicēji strādā kā pašnodarbinātie, tad tiem būtu jādod **lielāka brīvība izvēlēties, kā organizēt savu darbu un cik lielā intensitātē strādāt**. Pašlaik ēdienu piegādes platformas pārmērīgi kontrolē un regulē kurjeru darba procesu. Piemēram, kurjers ir spiests pieņemt vismaz 80% no pasūtījumiem, citādi kritīsies viņa aktivitātes reitings. Ja kurjers ir pašnodarbinātais, tad tam būtu jāļauj darboties kā neatkarīgam uzņēmējam un ļaut izvēlēties, cik daudz un kurus pasūtījumus veikt.
- Ne visiem ēdienu piegādes platformās strādājošajiem ir pieejama veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšana. Šobrīd tādu nodrošina tikai viena no platformām - Wolt. Rekomendējam atbildīgās ministrijas veidot jaunus nosacījumus, kas uzliktu par pienākumu ēdienu piegādes platformām **nodrošināt veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanu**.

2. Pilsēta kā droša darba un uzņēmējdarbības vide (Adresāti: Darba drošības inspekcija, Rīgas Domes Attīstības departaments, Ekonomikas ministrija)

Ēdienu piegādes kurjeru un citu līdzīgu platformu darba veicēju gadījumā uz darba drošību ir jāskatās plašāk nekā ierasts. **Šo strādājošo darba vide ir pilsēta un, lai viņi varētu droši strādāt vai nodarboties ar uzņēmējdarbību, šai videi jābūt drošai un darbam piemērotai.** Tas ietver: atbilstošu velo un auto infrastruktūru; atpūtas vietas, kur ir tualete, ūdens, iespēja uzlādēt viedtālruni un satikties ar kolēģiem; īslaicīgas velosipēdu un automašīnu novietošanas risinājumus.

Te svarīga sadarbība starp Darba inspekciju, pilsētu un platformām, jo visas puses (sabiedrība kopumā, pašvaldība un platformas) ir ieinteresētas, lai šī uzņēmējdarbība notiktu veiksmīgi. Svarīgu lomu šīs sadarbības organizēšanā var spēlēt pilsētas administrācija. Piemēri no citām valstīm rāda, ka pilsētu vadībai ir iespēja vienoties ar platformām par investīcijām pilsētas infrastruktūras uzlabošanā.

Piemēri:

- *Ņujorkas pilsētas administrācija 2022.gadā sadarbībā ar ēdienu piegādes platformām izveidoja atpūtas stacijas ēdienu piegādes kurjeriem. Šādās stacijās pieejama iespēja uzlādēt viedtālrunus un elektriskos riteņus, atpūsties, apmeklēt labierīcības, patverties no sliktiem laika apstākļiem. Arī Amsterdamā izveidotas līdzīgas stacijas, kur kurjeri var patverties no sliktiem laika apstākļiem, kamēr gaida jaunu pasūtījumu.*
- *Londonas pilsētas vadība sadarbībā ar ēdienu piegādes platformām ir izveidojusi papildus velosipēdu celiņus un novietnes.*
- *Toronto izveidotas speciālas zonas, kur novietot kurjeru velosipēdus un automašīnas, lai mazinātu satiksmes pārkāpumus.*

3. Pašnodarbināto iedzīvotāju informētība par nodokļu režīmiem un sociālo atbalstu (Adresāti: VID, Labklājības Ministrija, augstskolas)

Intervijas atklāja, ka daudzi kurjeri nepietiekami pārzina, kādas ir viņu tiesības un pienākumi kā pašnodarbinātajiem. Daudziem nav pietiekamu zināšanu, kādi nodokļi ir jāmaksā. Ņemot vērā, ka ēnu ekonomikas mazināšana ir viens no Latvijas valsts mērķiem, valsts institūcijām būtu aktīvāk jāskaidro platformās strādājošajiem, kādas ir viņu saistības pret valsti. Problēma ar informētību ir īpaši aktuāla ārvalstnieku vidū, kam bieži arī valodas barjera traucē iegūt nepieciešamo informāciju. Piemēram, intervijās atklājās, ka ir ārzemju kurjeri, kas sākotnēji nebija informēti, ka

ir jāmaksā jebkāds nodoklis, veicot platformu darbu, jo domājuši, ka platforma maksā par viņiem nodokļus.

Rekomendējam **veidot informatīvu kampaņu par pašnodarbināto personu pienākumiem un tiesībām**, kā arī papildināt atbildīgo institūciju (VID, Labklājības ministrijas vai NVA) mājaslapas ar vienkārši un vizuāli uzskatāmi pasniegtu informāciju, tai skaitā par šādiem bieži neskaidriem jautājumiem:

- Kā darbojas sociālais nodoklis, kādas sociālā nodokļa iemaksas pašnodarbinātais var veikt vai tam ir obligāti jāveic pie kāda ienākumu sliekšņa. Vienkārša vizuāla shēma varētu skaidrot, pie kādiem ienākumu līmeņiem kādus nodokļu maksājumus pašnodarbinātie var sagaidīt. Turklāt kurjeram ikdienā lēmums par pasūtījuma izpildi ir jāpieņem sekunžu laikā un nav laika veikt sarežģītas kalkulācijas. Šo situāciju viegli varētu risināt arī ar platformu uzņēmuma palīdzību – platforma pie katra pasūtījuma varētu informēt kurjeru par to, kāds būs viņa neto ienākums un cik būtu jāsamaksā nodokļos.
- Kādas ir sociālās garantijas, ja kurjers kāda iemesla dēļ nespēj vai nevēlas vairs turpināt kurjera darbu un kļūst par bezdarbnieku. Vai ir iespēja pretendēt uz kādu sociālo atbalstu no valsts, vai palīdzību turpmāka darba meklējumos – atbildīgās institūcijas (LM) ja izveidotu informējošu kampaņu un /vai skaidri aprakstītu, vizuāli atspoguļotu informāciju pieejamā formātā, piemēram, NVA mājaslapā.
- Kādas ir sociālās garantijas, ja darba veicējs saslimst un nevar veikt darbu. Skaidrot, vai un kā tiesības uz sociālo garantiju atšķiras starp Latvijas valstspiederīgajiem un iebrucējiem atkarībā no viņu imigrācijas statusa.

Augstskolas sadarbībā ar VID un LM var nodrošināt ārvalstu studentiem viegli pieejamu un vizuāli uztveramu informāciju par nodokļu režīmiem un sociālajām garantijām Latvijā un izplatīt to ar augstskolu starptautisko studentu kontaktpunkta starpniecību. Augstskolām, kas ir uzņēmušas ārvalstu studentus, ir sava atbildība un iespēja veicināt viņu veiksmīgu integrāciju Latvijas sabiedrībā un darba tirgū, tai skaitā palīdzot tiem studentiem, kas izvēlas kļūt par pašnodarbinātajiem, atbildīgi maksāt nodokļus.

4. Integrācijas politika (Adresāti: Kultūras ministrija, Labklājības ministrija, Ceļu satiksmes drošības direkcija, Valsts policija)

Tā kā liela daļa ēdienu piegādes kurjeru Rīgā ir ārvalstnieki, tad pētījuma ietvaros veiktās intervijas izgaismoja arī virkni problēmu, kas saistītas ar imigrantu integrāciju Latvijas sabiedrībā. Mēs visi – iedzīvotāji, pilsēta un platformas – esam ieinteresēti, lai šie cilvēki te brauktu mācīties un strādāt, lai viņi justos droši un lai integrētos mūsu sabiedrībā. Zemāk uzskaitām vairākas jomas, kurās atbildīgajām institūcijām nepieciešams veikt uzlabojumus:

- Intervijas ar kurjeriem atklāj, ka rasistiski izteikumi par ārvalstniekiem nav retums. Arī publiskā telpā bieži varam novērot rasistiskus apgalvojumus. Nepieciešams **veidot**

politiku un izglītojošus pasākumus rasisma un naida runas mazināšanai Latvijas sabiedrībā, kā arī valsts un pašvaldības iestādēs un kārtību uzturošajās struktūrās.

- Nepietiekamās iespējas apgūt latviešu valodu un pārmērīgās prasības pēc valodas prasmes pat darbos, kur tas nebūtu nepieciešams (piemēram, telpu uzkopēja darbs), ierobežo ārvalstnieku darba iespējas un rada ekspluatācijai labvēlīgus apstākļus. Nepieciešams **nodrošināt plašāku pieeju latviešu valodas kursiem**. Iesakām atbildīgajām institūcijām arī apsvērt samērīgākas prasības valsts valodas prasmei mazāk kvalificētos darbos.
- Ārvalstnieki bieži vien nepietiekami labi pārzina Latvijas satiksmes noteikumus, jo ir ieguvuši auto vadīšanas tiesības citā valstī. Lai uzlabotu satiksmes drošību pilsētās, kur darbojas kurjeri, iesakām Ceļu satiksmes drošības direkcijai sadarbībā ar ēdienu piegādes platformām **radīt iespēju ārvalstniekiem koncentrētā veidā apgūt Latvijas satiksmes noteikumus**.
- Intervijas atklāj, ka ārvalstniekiem ir grūtības atrast dzīvesvietu Rīgā. Rekomendējam Rīgas pilsētai sadarbībā ar augstskolām **veidot kontaktpunktu, kas ārvalstniekiem varētu palīdzēt atrast īrei dzīvokļus**, nebaidoties no rasisma un krāpniekiem.
- Pēdējā laikā izplatīta kļuvusi Latvijā neregistrētu auto izīrēšana kurjeriem, īpaši ārvalstniekiem. Valsts policijai būtu vairāk jāuzrauga šāda nelegāla izīrēšana. Iesakām arī apsvērt sadarbībā ar platformām **veidot informatīvu materiālu par likumīgiem veidiem, kā noīrēt automašīnu Latvijā**, lai novērstu to, ka negodprātīgi vietējie uzņēmēji izmanto iebraucēju nezināšanu.

5. Algoritmu caurspīdība un digitālo datu izmantošana (Adresāti: Ekonomikas ministrija, Centrālā statistikas pārvalde)

Platformu ekonomika rada jaunus izaicinājumus saistībā ar indivīda tiesībām uz datiem un datu pārvaldīšanu. Daļa platformu pārmērīgās kontroles pār darba procesu slēpjas **informācijas asimetrijā** - platformu rīcībā ir milzīgs apjoms datu, kurus tās uzkrāj, izmantojot aplikāciju kurjeru viedtālrunos. Tā rezultātā platforma pilnībā pārredz tirgus situāciju, bet nedalās ar šo informāciju nedz ar kurjeriem, nedz sabiedrību kopumā. Kurjeri saņem ierobežotu informāciju par tirgu: viņiem tiek piedāvāta konkrēta piegādes iespēja, ko viņi var pieņemt vai atteikt. Algoritmi, kuri kalkulē, kā ienākošās piegādes tiek sadalītas starp kurjeriem, ir komercnoslēpums, tāpat kā kurjeru skaits kopumā un aktīvo kurjeru skaits pilsētā. Visa šī informācija ļautu kurjeriem pašiem labāk izvērtēt, vai un kad ir vērts strādāt un kad ne. Tāpat tā noderētu pilsētai un sabiedrībai kopumā, lai varētu rūpēties par sabiedrības drošību un labklājību.

Jaunā ES direktīva paredz dalībvalstis izstrādāt normatīvo regulējumu, kas nodrošinātu lielāku algoritmu caurspīdību un ierobežo platformu iespējas vākt un izmantot dažādus personiskus

datus par platformu darba veicējiem. Rekomendējam Latvijas atbildīgajām institūcijām, ieviešot šo regulu Latvijas likumdošanā līdz 2026.gada pavasarim, radīt jaunu regulējumu divās jomās:

- Noteikt platformu uzņēmumiem par pienākumu **sniegt datus valstij** (Centrālajai statistikas pārvaldei vai Ekonomikas ministrijai) **un pašvaldībām** par platformu darba veicēju skaitu, ieņēmumiem, utml. Pašlaik ir pieejami ļoti nepilnīgi dati par platformu ekonomiku Latvijā, kas kavē platformu ekonomikas analīzi, kam būtu jābūt pamatā turpmākai tās uzraudzībai un pārvaldīšanai no valsts institūciju puses.

Šāda prakse, ka platformu uzņēmumi sniedz datus valsts institūcijām, jau noteikta ar likumu, piemēram, Spānijā (ar 2021.gadā pieņemto “Kurjeru likumu” (“Riders’ Law”), Francijā un Lielbritānijā.

- Nodrošināt datu radītājiem – kurjeriem – lielākas **tiesības uz saviem datiem un pieeju apkopotajiem datiem**, kuros ietverta informācija no viņu viedtālruniem. Piemēram, kurjeri intervijās atklāja, ka neredz klientu vērtējumu pēc katra pasūtījuma veikšanas; ir pieejams tikai vidējais vērtējums reizi mēnesī. Lielāka piekļuve datiem mazinātu varas asimetriju starp platformu uzņēmumiem un platformu darba veicējiem.

Piemēram, ASV digitālajās platformās strādājošie ir radījuši platformu kooperatīvus, kas pieder pašiem kurjeriem. Šādā platformā kurjeri uzkrāj tos pašus datus, ko platformu uzņēmumi, apkopo tos sev noderīgā veidā un izmanto, lai vairotu kontroli pār savu darbu.³

Noslēgumā – kā uzlabot darba vidi Latvijā

Būtisks secinājums, ko pētījums ļāva izdarīt, attiecas uz platformu darba veicēju motivāciju izvēlēties šādu nestabilu nodarbinātības formu. Iemesli izvēlei strādāt ēdienu piegādes kurjera darbu ir dažādi, taču vairums kurjeru uzsvēra, ka **darbs kā pašnodarbinātajam nozīmē lielāku brīvību**. Kurjeri var paši veidot savu darba grafiku, izvēlēties, kad un cik daudz pasūtījumu pieņemt. Taču būtiski, ka šo brīvību daudzi respondenti pretstatīja līdzšinējai **negatīvai pieredzei Latvijas darba tirgū**. Intervijās atklājās, ka daudziem kurjeriem ir augstāka kvalifikācija nekā nepieciešams kurjera darbam. Pētījuma laikā satikām daudzus, kam ir Latvijas darba tirgū pieprasīta izglītība un prasmes - inženierus, IT speciālistus, ekonomistus, santehniķus, šoferus, celtniekus, taču šie cilvēki ir izvēlējušies kurjera darbu un kļuvuši par pašnodarbinātajiem, lai aizbēgtu no nesakārtotības Latvijas darba tirgū. Iepriekšējās pieredzes ietver neregulārus algas maksājumus un citu darba līguma punktu neievērošanu, daļēju algas izmaksu “aplaksnē” un tādējādi minimālas sociālās garantijas, kā arī emocionālo mobingu no vadības puses. Bieži tika minēts arī elastības trūkums attiecībā uz darba laiku, kas ir īpaši svarīgi cilvēkiem ar aprūpes pienākumiem. Platformu uzņēmumi šādā situācijā ir ieguvēji – tie var viegli piesaistīt darba

³ Vairāk par platformu kooperatīviem šeit: <https://www.newschool.edu/centers-institutes-labs/institute-for-the-cooperative-digital-platform/>

veicējus un veidot aizvien lielāku iekšējo konkurenci starp tiem. Kurjeru savstarpējā konkurence savukārt nozīmē sliktākas atalgojuma iespējas. Taču Latvijas darba tirgus šādi zaudē vērtīgus profesionāļus. **Lai noturētu kvalificētus darbiniekus darba tirgū apstākļos, kad iedzīvotāju skaita samazinājuma dēļ pieaug uzņēmumu grūtības atrast darbiniekus, Latvijas valstij ir mērķtiecīgi jāveicina likumīga nodarbinātība, “aplokšņu algu” izskaušana un efektīvāka sociālā aizsardzība.**